

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

10 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion, Pitic Mariana, Stratulat Galina, Burduh Victor,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Gîlcă Constantin în numele inculpatei Mavrogheni Nadejda și de către inculpată, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2019, în cauza penală în privința lui

**Mavrogheni Nadejda XXXXX,
XXXXX.**

Termenul de examinare:

prima instanță: 15.08.2016 – 04.07.2017

instanța de apel: 22.09.2017 – 18.10.2017

instanța de recurs ordinar: 04.09.2018 – 11.12.2018

instanța de apel: 12.02.2019 – 27.03.2019

instanța de recurs ordinar: 29.11.2019 – 10.11.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 iulie 2017, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Mavrogheni Nadejda.

2. Pentru formularea soluției nominalizate, prima instanță a constatat că Mavrogheni Nadejda a depus o cerere de revizuire prin care a solicitat admiterea acesteia cu rejudecarea cauzei penale de învinuire în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) și art. 42 alin. (2), (3), art. 190 alin. 5) Cod penal.

Prima instanță a reținut că în motivarea cererii, condamnată a invocat, că la data de 19 iunie 2012, Judecătoria Centru, mun. Chișinău a emis sentința prin care a fost achitată din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, care a intrat în vigoare la data de 05 iulie 2012. Curtea de Apel Chișinău la 04 iulie 2013 a emis decizia de condamnare, prin care i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 martie 2014, a fost respins recursul avocatului, ca fiind

inadmisibil.

A invocat revizuenta că nu este de acord cu sentința de condamnare și consideră că au fost admise încălcări de procedură, deoarece în cadrul examinării cauzei au fost denaturate faptele și nu au fost prezentate probe care să confirme vina sa.

Astfel, actele anexate la materialele cauzei confirmă legalitatea activității sale, iar învinuirea este o presupunere neîntemeiată a organului de urmărire penală.

Relatează, că în luna aprilie 2010, conform contractului de vânzare-cumpărare, Solcan Agafia a devenit proprietar și conducător al întreprinderii SRL „Diliton”, prin ce ultima și-a asumat responsabilitatea cu privire la drepturile și obligațiunile întreprinderii, însă începând cu perioada 2012-2013, a fost învinuită și condamnată.

Menționează, că în cadrul examinării cauzei nu au fost audiați martorii apărării pentru elucidarea unor aspecte, și anume: reprezentantul întreprinderii care să confirme, că activitatea sa avea un caracter legal și corespundea în totalitate legislației RM, iar relațiile sale cu reclamantii sunt prevăzute de Lege; reprezentantul Primăriei mun. Chișinău care să confirme, că certificatul de urbanism eliberat în anul 2006 și 2009, asigurau legalitatea activității sale; reprezentantul Institutului de proiectare „Urbanproiect” care să explice faptul că lucrările de proiectare nu au fost executate, chiar dacă achitarea a fost efectuată anticipat.

Consideră, că conducătorul „Urbanproiect” urmează a fi tras la răspundere penală pentru neexecutarea în termen a obligațiilor contractuale, precum și pentru cererile de chemare în judecată depuse de către Zarețcaia Anna și Solcan Agafia, din care motiv solicită admiterea cererii de revizuire cu dispunerea revizuirii cauzei penale, deoarece există două și mai multe hotărâri judecătorești în vigoare care se contrazic.

3. Inculpata Mavrogheni Nadejda, a contestat încheierea cu apel solicitând casarea acesteia și admiterea cererii de revizuire.

În motivarea apelului, inculpata a invocat că:

- nu au fost cunoscute și examinate circumstanțele potrivit cărora percheziția nu a fost efectuată în oficiul SRL „Diliton”, iar fiind prezentate la CCCEC actele contabile pentru verificare, acestea nu au fost acceptate;

- nu a cunoscut despre scrisoarea Direcției Generale Control și Revizie nr. 03-1/401, iar acuzatorul de stat a avut posibilitate și suficient timp pentru a solicita actele necesare pentru verificare;

- în luna martie 2010, ofițerul de urmărire penală ilegal a ridicat actele contabile ale companiei SRL „Diliton”, și le-a transmis lui Solcan Agafia, care prin șantaj și amenințări, a impus-o să reînregistreze întreprinderea pe numele său, folosindu-se de faptul că se afla în detenție;

- în aprilie 2011, Solcan Agafia a devenit fondatorul întreprinderii

SRL „Diliton”, iar ulterior în anul 2011, când a fost eliberată de sub arest, s-a adresat către aceasta cu solicitarea de a-i fi restituită întreprinderea cu scopul de a finaliza proiectul și a executa obligațiunile contractuale, însă Solcan Agafia a refuzat;

- la examinarea cauzei în prima instanță au fost audiați doar martorii acuzării, iar actele anexate și declarațiile acestora confirmă integral legalitatea activității de întreprinzător, respectarea legislației, lipsa intenției infracționale și dorința de executare a obligațiunilor contractuale.

4. Avocatul Gîlca Constantin în numele inculpatei Mavrogheni Nadejda, a contestat încheierea cu apel solicitând admiterea cererii de revizuire.

În motivarea apelului avocatul a menționat că:

- hotărârile Curții Supreme de Justiție din 25 martie 2014 și din 25 septembrie 2014, în lipsa analizei probelor, au la bază aceleași argumente, precum că vinovăția inculpatei Mavrogheni Nadejda, a fost confirmată;

- instanța de apel a respins cererile de prezentare a probelor prin care s-a solicitat anexarea contractelor încheiate între Mavrogheni Nadejda, Grușca Serghei și părțile vătămate, or, părțile vătămate au primit documentele prin care banii au fost transmiși persoanelor juridice, din care motiv litigiile urmau a fi examinate în ordine civilă;

- imposibilitatea de a restitui banii părților vătămate, prin prisma practicii CEDO, nu poate fi calificată ca o infracțiune, fapt ce a fost analizat detaliat de către prima instanță la emiterea sentinței de achitare a inculpaților Mavrogheni Nadejda și Grușca Serghei din 19 iunie 2012;

- în urma examinării cauzei după admiterea revizuirii, precum și cercetarea probelor prezentate de către inculpata Mavrogheni Nadejda, instanța de judecată urmează să adopte o hotărâre de achitare în privința acesteia, în contextul în care probele nu au fost analizate și fiind respinse neîntemeiat.

- nu s-au elucidat circumstanțele potrivit cărora SRL „Diliton”, nu a fost în gestiunea inculpatei Mavrogheni Nadejda și aceasta nu a avut acces la documentele întreprinderii, deoarece actele au fost la dispoziția și în gestiunea martorului Solcan Agafia, care prin șantaj a înregistrat întreprinderea pe numele său.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2017, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de apel declarată de către inculpata Mavrogheni Nadejda, și menținută *sentința* primei instanțe.

6. Avocatul Gîlca Constantin în numele inculpatei, a atacat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia și trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În argumentarea recursului a menționat că:

- prima instanță a respins cererea de revizuire prin adoptarea *încheierii* din 04 iulie 2017, iar instanța de apel prin decizia din 18 octombrie 2017, a

respins apelul declarat împotriva *sentinței* din 04 iulie 2017;

- instanța de apel nu a cercetat sub toate aspectele motivele invocate de către revizuent, acestea fiind formal respinse, în contextul în care inculpata Mavrogheni Nadejda a indicat în cererea de revizuire, precum și în cererea de apel, temeiurile prevăzute la art. 458 alin. (3) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală.

7. Inculpata Mavrogheni Nadejda a atacat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia și admiterea cererii de revizuire.

În argumentarea recursului a invocat că temeiul pentru examinarea cauzei penale în procedura revizuirii îl constituie existența a două hotărâri judecătorești contradictorii, precum și faptele care nu au fost cunoscute instanței judecătorești, dar care demonstrează nevinovăția sa în comiterea infracțiunii imputate. A considerat că prima instanță neîntemeiat a respins cererea de revizuire, astfel fiindu-i încălcat dreptul privind accesul liber la justiție prevăzut de art. 20 din Constituție.

8. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 11 decembrie 2018, au fost admise recursurile, casată total decizia instanței de apel cu remiterea cauzei pentru rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8.1. În argumentarea soluției emise instanța de recurs ordinar a reținut, că instanța de fond soluționând cauza prin *încheierea* din 04 aprilie 2017, a încălcat prevederile art. 462 alin. (4) Cod de procedură penală, care prevede că cererea de revizuire se admite prin încheiere sau, *prin sentință, se respinge*.

Instanța de recurs a remarcat că instanța de apel nu a corectat eroarea admisă de prima instanță, în contextul în care prin prisma art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel era obligată să constate eroarea admisă de prima instanță, să verifice și să se pronunțe asupra acestor aspecte în decizia adoptată.

De asemenea, a subliniat instanța de recurs, că instanța de apel în decizia adoptată a decis respingerea ca nefondată a cererii de apel declarată de Mavrogheni Nadejda și a dispus menținerea *sentinței* Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 04 aprilie 2017, fără a ține cont că de către prima instanță, la 04 aprilie 2017, nu a fost adoptat un asemenea act (*sentință*).

Instanța de recurs a conchis, că la judecarea cauzei, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu erori judiciare, ce s-au soldat cu o hotărâre neîntemeiată.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2019, a fost admis, din alte motive, apelul declarat de către inculpata Mavrogheni Nadejda, casată integral, inclusiv din oficiu, *încheierea* primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de revizuire depusă de către Mavrogheni Nadejda.

9.1. În motivarea soluției emise instanța de apel a reținut, că în argumentarea revizuirii a fost invocată analiza aceluiași probe, criticate neajunsurile de la faza de urmărire penală, precum și de la cercetarea judecătorească, circumstanțe care au fost cunoscute instanței de judecată, astfel că acestea nu reprezintă circumstanțe noi.

Instanța de apel a menționat, că procedura de revizuire prevăzută de art. 458-462 Cod de procedură penală, are scopul înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art.6 §1 CEDO, astfel fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, or, revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare.

Instanța de apel a conchis, că cererea de revizuire declarată de către inculpata Mavrogheni Nadejda, reprezintă un apel camuflat, deoarece sunt expuse reevaluări ale probelor examinate deja și invocate ca fiind omisiuni și greșeli comise la faza de urmărire penală și cercetării judecătorești, ceea ce nu constituie temei de revizuire.

Astfel, instanța de apel a reiterat că nu reprezintă temei de revizuire a procesului penal, o pretinsă apreciere incorectă și eronată a probelor administrate, în contextul în care instanța de revizuire, nu este în drept de a da o nouă apreciere probelor administrate.

Instanța de apel a respins afirmațiile inculpatei cu referire la apariția unor circumstanțe noi, precum că nu a cunoscut despre scrisoarea Direcției Generale Control și Revizie nr. 03-1/401, deoarece această scrisoare nu a fost prezentată în prima instanță, și nici în instanța de apel, nefiind anexată la materialele cauzei, iar acuzatorul de stat a avut suficient timp pentru a solicita aceste acte pentru verificare.

În acest sens, instanța a menționat, că în situația în care inculpata a constatat că îi sunt încălcate drepturile prin omisiunea de a fi administrată o astfel de probă, aceasta a fost în drept să solicite concursul instanței de judecată pentru administrarea probei, demers care de asemenea a fost soluționat de către instanța care a judecat cauza penală.

Cu referire la argumentele inculpatei despre necesitatea audierii suplimentare a unor martori, instanța de apel a indicat, că acest demers a fost deja soluționat de către instanța care a judecat cauza penală în fond și nu poate constitui temei pentru revizuirea procesului penal, deoarece nu este o circumstanță nouă, în contextul în care la etapa judecării cauzei penale, atât Mavrogheni Nadejda, cât și apărătorul acesteia au cunoscut despre probele menționate.

Instanța de apel a apreciat ca fiind declarative argumentele inculpatei precum că în luna martie 2010, ofițerul de urmărire penală, ilegal a ridicat actele contabile ale companiei și le-a transmis altei persoane, și aceasta prin

șantaj și amenințări a reînregistrat întreprinderea pe numele său, folosindu-se de faptul că inculpata se afla în detenție, iar ulterior în anul 2011, când a fost eliberată de sub arest, inculpata s-a adresat cu solicitarea de a-i fi restituită întreprinderea pentru finalizarea proiectului și executarea obligațiilor contractuale, însă a primit refuz.

De asemenea, instanța de apel a reținut, că aceste alegații nu reprezintă circumstanțe noi, or, acestea urmau a fi invocate în cadrul examinării cauzei în instanța de fond sau în ordinea căilor ordinare de atac.

Nu constituie temei pentru revizuire nici faptul că inculpata intenționa să finalizeze proiectul de construcție și să-și execute obligațiile contractuale, în contextul în care aceasta era obligată să-și onoreze obligațiunile contractuale imediat din momentul semnării acestuia și nu ulterior adresării cu o plângere în privința acțiunilor de escrocherie consumate deja.

Instanța de apel a evidențiat și faptul că nu constituie temei de revizuire și nu este o circumstanță nouă, nici pretinsa apreciere incorectă a probelor, deoarece probatoriul administrat la caz, deja a fost examinat și apreciat de către instanța de judecată, însă la înaintarea și examinarea cererii de apel asupra sentinței judecătorești pronunțată în privința cererii de revizuire, instanța de apel nu este în drept să facă o apreciere nouă probatoriului deja administrat și apreciat.

10. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, au declarat recursuri ordinare:

10.1. Avocatul Gîlca Constantin în numele inculpatei, fără a indica un temei concret din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea totală a deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță.

În motivarea recursului a menționat că:

- instanța de apel nu a analizat motivele invocate de către Mavrogheni Nadejda, și astfel repetat și formal a respins apelul acesteia;

- instanța de apel urma să cerceteze sub toate aspectele motivele invocate în cererea de revizuire, or, aceasta nu a luat în considerație faptul că Solcan Agafia a deținut toate documentele autentice la care inculpata nu a avut acces, deoarece se afla în detenție, ceea ce reprezintă un viciu fundamental și o încălcare a art. 6 CEDO;

- la materialele cauzei penale au fost prezentate probe noi, despre care nu a cunoscut inculpata și instanța de judecată care a examinat această cauză penală.

10.2. Inculpata Mavrogheni Nadejda, fără a indica un temei concret din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea totală a deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță.

În argumentarea recursului inculpata a menționat că:

- instanța de apel a ignorat indicațiile instanței de recurs, și a respins

cererea de revizuire, din motiv că temeiurile invocate în revizuire, nu constituie circumstanțe noi;

- instanța de judecată și-a motivat sentința de condamnare doar în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, probe la care nu au avut acces toate părțile în egală măsură, astfel fiind încălcate prevederile art. 24 alin. (3) Cod de procedură penală. În acest sens, a făcut referire la jurisprudența CtEDO menționând cauza *Popovici vs Republica Moldova* și prevederile art. 7 alin. (2) și (5) Cod de procedură penală.

11. Referință asupra recursurilor declarate nu a fost depusă.

12. Judecând recursurile ordinare, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Din conținutul recursurilor declarate, Colegiul penal lărgit nu a stabilit indicarea de către recurenți a unor temeiuri de drept pentru declararea recursului din cele prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, în esență aceștia criticând decizia instanței de apel prin prisma faptului că această instanță nu a oferit apreciere probelor administrate în cauza penală de condamnare a lui Mavrogheni Nadejda, care în opinia recurenților determină necesitatea revizuirii sentinței.

Analizând decizia instanței de apel, Colegiul penal lărgit relevă că instanța de apel, respectând prevederile art. 414 Cod de procedură penală, judecând apelurile declarate, a verificat minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza materialelor examinate de prima instanță, fiind cercetate suplimentar de instanța de apel, astfel ajungând la concluzia corectă enunțată supra, la pct. 9, și pe larg motivată în pct. 9.1., din prezenta decizie.

La fel, în sensul prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel cuprinde temeiurile de fapt și de drept și motivele adoptării soluției.

Colegiul penal lărgit constată că recurenții nu argumentează ilegalitatea hotărârii judecătorești din punct de vedere al erorii de drept comise la judecarea cauzei în apel, dar fac referire la procedura de apreciere a circumstanțelor și temeiurilor care în opinia acestora permit revizuirea sentinței, însă la acest capitol instanța de recurs consideră oportun de a reitera că, procedura de revizuire prevăzută de art. 458-462 Cod de procedură penală, are scopul înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6 §1 CEDO, astfel fiind respectat

principiul securității raporturilor juridice, or, revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, „*inter alia*”, ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*a se vedea cauza Brumărescu vs România, Nr.28342/95&62, 28 octombrie 1999*). Acest principiu insistă asupra faptului că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive și executorii doar în scopul reluării procesului de judecată și al unei noi soluționări a cauzei. Competența de revizuire a instanțelor supreme trebuie exercitată pentru a corecta erorile de drept și omisiunile justiției, și nu pentru a efectua o reexaminare a cauzei. Revizuirea nu trebuie tratată ca un recurs deghizat și nici existența a două păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi drept temei pentru reexaminare. O îndepărtare de la acest principiu este justificată doar în cazul în care reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (*a se vedea cauza Bujnița vs Moldova, Nr.36492/02, 16 ianuarie 2007*).

La caz, cererea de revizuire declarată de către inculpata Mavrogheni Nadejda, conține reevaluări ale probelor examinate deja și invocate ca fiind omisiuni și greșeli comise la faza de urmărire penală și cercetării judecătorești, ceea ce nu constituie temei de revizuire.

Astfel, argumentele recurenților prin care se susține că s-au stabilit alte circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărârii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cel condamnat este nevinovat precum și că două sau mai multe hotărâri judecătorești irevocabile nu se pot concilia, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în apel și, căroră, instanța de apel le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și expusă în prezenta decizie la pct. 9.1., motivare pe care instanța de recurs o însușește și a cărei reluare consideră că nu se mai impune, soluție care este conformă jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului (*hotărârile Albert vs. România din 16.02.2010, pct. 37; Van de Hurk vs Olanda din 19 aprilie 1994, pct. 61*).

Așadar, reieșind din cele expuse supra, Colegiul lărgit a ajuns la concluzia că, argumentele înaintate de recurenți, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursurilor declarate.

Totodată, instanța de recurs ordinar nu a stabilit admiterea unor erori de drept care ar influența decizia atacată, acesta fiind una legală și întemeiată, considerente din care recursurile declarate urmează a fi respinse, ca inadmisibile, cu menținerea deciziei atacate.

13. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Se resping ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către avocatul Gîlcă Constantin în numele inculpatei Mavrogheni Nadejda și de către inculpată, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2019, în cauza penală în privința lui **Mavrogheni Nadejda XXXXX**.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **10 decembrie 2020**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Guzun Ion

Pitic Mariana

Stratulat Galina

Burduh Victor